

Độ Phức Tạp Thuật Toán

Nguyễn Văn Huy

huyite.vn@gmail.com

Ngày 22 tháng 2 năm 2024

- 1 Định nghĩa và ký hiệu
- 2 Các phương pháp phân tích
  - Đếm các phép toán cơ bản

Giới thiệu

Input size	Algorithm A	Algorithm B
n	$5000\ n$	1.2^n
10	50,000	6
100	500,000	2,817,975
1,000	5,000,000	1.5×10^{79}
100,000	5×10^8	1.3×10^{7918}

- Phần lớn các bài toán thường có nhiều giải thuật khác nhau để giải một bài toán.
- Lựa chọn giải thuật phù hợp với ngữ cảnh và tài nguyên hệ thống.
- So sánh các giải thuật được giải trên một bài toán.
- Thời gian tính toán là tài nguyên quan trọng nhất.

Ví dụ

Tính tổng $S = 1 + 2 + \dots + n$

Độ phức tạp thuật toán

- ❶ Thời gian chạy trong trường hợp tốt nhất(Best-case). Thời gian chạy ít nhất của thuật toán trên tất cả các tập dữ liệu cùng cỡ.
- ❷ Thời gian chạy trung bình. Là thời gian chạy trung bình cộng trên tất cả các tập dữ liệu.
- ❸ Thời gian chạy trong trường hợp xấu nhất(Worse-case). Thời gian chạy lớn nhất của thuật toán trên cùng tập dữ liệu

Đánh giá thời gian chạy thuật toán

- ➊ Hầu hết các giải thuật thường có một thông số chính, N , số mẫu dữ liệu input.
- ➋ $T(n)$ số lượng các phép toán sơ cấp phải thực hiện (phép toán số học, logic, so sánh).
- ➌ Quan tâm tốc độ tăng của hàm $T(n)$

Ví dụ

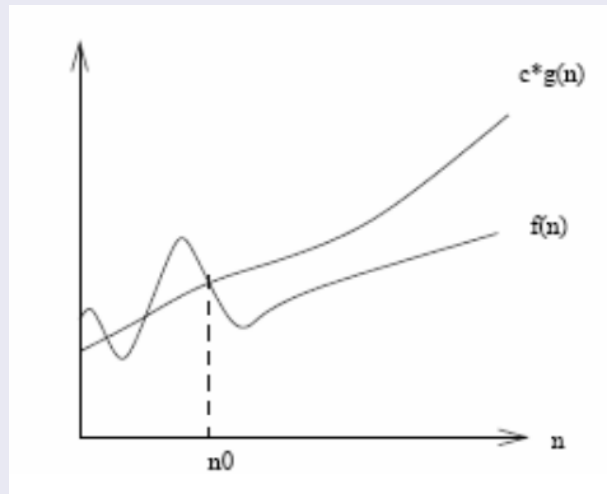
$$T(n) = 3 \times n^4 + 5 \times n$$

Big-O

Định nghĩa: Giả sử $f(n)$ và $g(n)$ là các hàm số thực không âm. Ta nói:

$$f(n) = O(g(n))$$

Nếu tồn tại hằng số c và n_0 sao cho $f(n) \leq c \times g(n), \forall n \geq n_0$

Ví dụ

Let $T(n) = 2n + 3n^3 + 5$. $T(n)$ is in $O(n^3)$ with:

- ($c = 8$ and $n_0 = 1$) or ($c = 5$ and $n_0 = 2$)

Complexity classes - a small vocabulary

- Constant: $O(1)$ (independent on the input size)
- Sub-linear or logarithmic: $O(\log n)$
- Linear: $O(n)$
- Quasi-linear: $O(n \log n)$
- Quadratic: $O(n^2)$
- Cubic: $O(n^3)$
- Polynomial: $O(n^p)$ ($O(n^2)$, $O(n^3)$, etc)
- Quasi-polynomial: $O(n^{\log(n)})$
- Exponential: $O(2^n)$
- Factorial: $O(n!)$

Example

1. **Var** int: $d = 0$
2. **For** i from 1 to n **do**
  1. $d = d + 1$
  2. $a[i] = a[i] \times a[i] + d \times d$
3. **Endfor**

Example

1. (1) **Var** int: $d = 0$
2. **For** i from 1 to n **do**
  1. $d = d + 1$
  2. $a[i] = a[i] \times a[i] + d \times d$
3. **Endfor**

Example

1. (1) **Var** int: $d = 0$
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. $d = d + 1$
  2. $a[i] = a[i] \times a[i] + d \times d$
3. **Endfor**

Example

1. (1) **Var** int: $d = 0$
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) $d = d + 1$
  2. $a[i] = a[i] \times a[i] + d \times d$
3. **Endfor**

Example

1. (1) **Var** int: $d = 0$
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) $d = d + 1$
  2. (1) $a[i] = a[i] \times a[i] + d \times d$
3. **Endfor**

Example

1. (1) **Var** int: $d = 0$
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) $d = d + 1$
  2. (1) $a[i] = a[i] \times a[i] + d \times d$
3. **Endfor**

Number of elementary operations: $1 + n \times (1 + 1) = 2n + 1$.

Linear loop example

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i + 1$
3. **EndWhile**

Linear loop example

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i + 1$
3. **EndWhile**

1. **Var** int: $i = n$
2. **While** $i \geq 1$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i - 1$
3. **EndWhile**

Linear loop example

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i + 1$
3. **EndWhile**

1. **Var** int: $i = n$
2. **While** $i \geq 1$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i - 1$
3. **EndWhile**

Number of elementary operations: $2n + 1$.

Logarithmic loop example

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i \times 2$
3. **EndWhile**

Logarithmic loop example

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i \times 2$
3. **EndWhile**

1. **Var** int: $i = n$
2. **While** $i \geq 1$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i/2$
3. **EndWhile**

Logarithmic loop example

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i \times 2$
3. **EndWhile**

1. **Var** int: $i = n$
2. **While** $i \geq 1$ **do**
  1. Write “Bonjour”
  2. $i = i/2$
3. **EndWhile**

Number of elementary operations: $1 + \log_2(n)$.

Nested loop example

Nb of iterations = nb of iterations of external loop $\times$ nb of iterations of internal loop

Nested loop example

Nb of iterations = nb of iterations of external loop $\times$ nb of iterations of internal loop

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. **Var** int: $j = 1$
  2. **While** $j \leq n$ **do**
    1. Write “Bonjour”
    2. $j = j \times 3$
  3. **EndWhile**
  4. $i = i + 1$
3. **EndWhile**

Nested loop example

Nb of iterations = nb of iterations of external loop $\times$ nb of iterations of internal loop

1. **Var** int: $i = 1$
2. **While** $i \leq n$ **do**
  1. **Var** int: $j = 1$
  2. **While** $j \leq n$ **do**
    1. Write “Bonjour”
    2. $j = j \times 3$
  3. **EndWhile**
  4. $i = i + 1$
3. **EndWhile**

Number of elementary operations:
 $1 + 2n + n \times \log_3(n)$.

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. **Var** int: i
2. **For** i from 1 to n **do**
  1. **Var** int: $t = a[i]$
  2. **Var** int: j
  3. **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. (1) **Var** int: i
2. **For** i from 1 to n **do**
  1. **Var** int: $t = a[i]$
  2. **Var** int: j
  3. **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. (1) **Var** int: i
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. **Var** int: $t = a[i]$
  2. **Var** int: j
  3. **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. (1) **Var** int: i
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) **Var** int: $t = a[i]$
  2. **Var** int: j
  3. **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. (1) **Var** int: i
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) **Var** int: $t = a[i]$
  2. (1) **Var** int: j
  3. **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. (1) **Var** int: i
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) **Var** int: $t = a[i]$
  2. (1) **Var** int: j
  3. (?) **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. (1) **Var** int: i
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) **Var** int: $t = a[i]$
  2. (1) **Var** int: j
  3. (?) **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. (1) $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

Exercise

Function XYZ(array: $a[]$)

1. (1) **Var** int: i
2. (n) **For** i from 1 to n **do**
  1. (1) **Var** int: $t = a[i]$
  2. (1) **Var** int: j
  3. (?) **For** j from $i - 1$ to 0 **do**
    1. (1) $a[j + 1] = a[j]$
  4. **EndFor**
  5. (1) $a[j + 1] = t$
3. **EndFor**

- ① Cài đặt các thuật toán có độ phức tạp lần lượt là $O(n)$, $O(\log(n))$, $O(n^2)$. Chạy thử nghiệm đo thời gian thực thi với tập dữ liệu lần lượt là: 10, 100, 1000, 10000, 100000, 1000000
- ② Xây dựng các tập dữ liệu sau:
  - Gồm 10 số được sinh ngẫu nhiên khác nhau trong khoảng [1..100]
  - Gồm 100 số được sinh ngẫu nhiên khác nhau trong khoảng [1..1000]
  - Gồm 1000 số được sinh ngẫu nhiên khác nhau trong khoảng [1..10000]
  - Gồm 10000 số được sinh ngẫu nhiên khác nhau trong khoảng [1..100000]

Xây dựng cây tìm kiếm nhị phân (AVL) và danh sách liên kết đơn với các tập dữ liệu đã sinh ở trên. sinh một số ngẫu nhiên thực nghiệm tìm kiếm trên các cấu trúc để đo thời gian thực thi. So sánh thực nghiệm kết quả thuật toán tìm kiếm trên 2 cấu trúc dữ liệu trên.

Give algorithms having number of elementary operations as below.

- $T_1(n) = 3 + 5n$
- $T_2(n) = n \log_2 n$
- $T_3(n) = n^3$
- $T_4(n) = (3n)!$
- $T_5(n) = \log_2(3n)$
- $T_6(n) = 2 \log_3(2n)$
- $T_7(n) = n^2 \log_4 n$
- $T_8(n) = \sqrt{n}$
- $T_9(n) = \sqrt[3]{n^2}$
- $T_{10}(n) = 2^n$
- $T_{11}(n) = n!$